

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte: Nicolae Gordilă

Judecători: Liliana Catan, Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Ion Guzun

juducând în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2017, în cauza penală în privința lui

Țugulschii Vitalii Xxxxx, născut la
xx.xx.xxxx, originar din r-nul xxxxx, fără loc
permanent de trai,

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.11.2016 - 14.12.2016;

Instanța de apel: 11.01.2017 - 25.04.2017;

Instanța de recurs: 11.04.2018 - 22.05.2018;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 14 decembrie 2016, a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Țugulschii Vitalii în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, pe motivul împăcării părților, eliberându-l de răspundere penală.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Țugulschii Vitalii, la 15 noiembrie 2016, în jurul orelor 10.00 urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, în timp ce se afla în gospodăria cet. Borzin Ion, situată în Xxxxx, a pătruns în casă de unde tainic a sustras: un laptop de model „Lenovo G50-70” cu încărcător la prețul de 8 000 lei; un telefon mobil de model „Samsung” cu cartela SIM și husa la prețul de 1 200 lei; o mașină de frezat de model „Ves Electric” la prețul de 600 lei; un inel de aur la prețul de 2 000 lei; un inel din argint; un ceas de culoare neagră cu brichetă la prețul de 200 lei; un ceas de model „Mingbo” la prețul de 300 lei; o mașină de epilare la prețul de 300 lei; un încărcător universal de culoare neagră la prețul de 500 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă de 13 400 lei.

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul a atacat-o cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi prin care a-l recunoaște

culpabil pe Țugulschii Vitalii în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 2 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

În argumentarea apelului, procurorul a invocat că conform materialelor cauzei, inculpatul la 26.07.2010, prin sentința Judecătoriei Telenești, a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la pedeapsă sub formă de 2 ani închisoare, cu aplicarea art. 90 Cod penal pedeapsa a fost suspendată condiționat pe termen de probă de 2 ani.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei din 28.03.2012, a fost anulată condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea și s-a dispus trimiterea condamnatului Țugulschii Vitalii pentru executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, ultimul fiind anunțat în căutare, iar termenul executării pedepsei s-a dispus de a fi calculat din ziua reținerii.

Potrivit revindecării, Țugulschii Vitalii a fost arestat la 22.12.2012, termenul pedepsei de 2 ani închisoare expirând la 22.12.2014, astfel, potrivit prevederilor art. 111 alin. (1) lit. (g) Cod penal, la data comiterii infracțiunii de furt de la Borzin Ion, 15.11.2016, antecedentul penal al inculpatului nu era stins. Prin urmare, în cazul dat încetarea procesului penal în baza art. 109 Cod penal, este ilegală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2017, s-a admis apelul procurorului cu casarea sentinței integral și s-a pronunțat o hotărâre nouă potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care Țugulschii Vitalii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa, cu aplicarea prevederilor art. 82 alin. (2) Cod penal, sub formă de închisoare pe termen de 2 (doi) ani cu executarea în penitenciar de tip închis.

În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, lui Țugulschii Vitalii i s-a adăugat parțial la pedeapsa stabilită partea neexecutată a pedepsei aplicate prin sentința Judecătoriei Telenești din 26 iulie 2010 și încheierea Judecătoriei Orhei din 28 martie 2012, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 3 (trei) ani 6 (șase) luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

4.1. Colegiul a considerat că instanța de fond la adoptarea sentinței incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și astfel, eronat și pripit a ajuns la concluzia că procesul penal în privința inculpatului urmează a fi încetat din motivul împăcării părților, fără a ține cont de prevederile art. 109 Cod penal și de faptul că la momentul comiterii infracțiunii Țugulschii Vitalii avea antecedente penale nestinse.

Potrivit materialelor cauzei, inculpatul prin sentința Judecătoriei Telenești din 26.07.2010 a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la 2 ani închisoare, în baza art. 90 Cod penal pedeapsa fiind suspendată condiționat pe termen de probă de 2 ani (f.d. 74-75). Prin încheierea Judecătoriei Orhei din 28.03.2012, a fost anulată condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii și s-a dispus trimiterea lui Țugulschii Vitalii pentru executarea acesteia în penitenciar de

tip semiînchis, ultimul fiind anunțat în căutare, iar termenul executării pedepsei s-a dispus de a fi calculat din ziua reținerii (f.d. 76-78).

Instanța de apel nu a reținut argumentul din apelul procurorului precum că inculpatul a fost arestat la 22.12.2012 iar termenul pedepsei de 2 ani închisoare a expirat la 22.12.2014, or la materialele cauzei lipsește confirmarea în acest sens. Din aceste considerente, Colegiul a considerat că la data comiterii infracțiunii, 15.11.2016, inculpatul nu a ispășit pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Telenești din 26.07.2010, având antecedente penale nestinse și a comis o infracțiune din intenție în stare de recidivă.

În concluzie, instanța de apel a considerat că în speță, prevederile art. 109 Cod penal sunt inaplicabile, iar decizia instanței de fond cu privire la încetarea procesului penal din motivul împăcării părților este neîntemeiată și contrară prevederilor legale, care reglementează că instituția împăcării se aplică în privința persoanei care nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție.

Analizând totalitatea probelor acumulate la cauză și apreciindu-le, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, Colegiul a constatat că Țugulschii Vitalii, la 15 noiembrie 2016, în jurul orei 10.00 urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, în timp ce se afla în gospodăria cet. Borzin Ion, situată în Xxxxx, a pătruns în casă de unde tainic a sustras: un laptop de model „Lenovo G50-70” cu încărcător la prețul de 8 000 lei; un telefon mobil de model „Samsung” cu cartela SIM și husa la prețul de 1 200 lei; o mașină de frezat de model „Ves Electric” la prețul de 600 lei; un inel de aur la prețul de 2 000 lei; un inel din argint; un ceas de culoare neagră cu brichetă la prețul de 200 lei; un ceas de model „Mingbo” la prețul de 300 lei; o mașină de epilare la prețul de 300 lei; un încărcător universal culoare neagră la prețul de 500 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă de 13 400 lei.

În ședința instanței de apel inculpatul nu s-a prezentat, fiind anunțat în căutare, iar potrivit celor declarate în instanța de fond acesta a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele comise. Colegiul a considerat că pe lângă recunoașterea faptei comise, vina inculpatului se dovedește prin declarațiile părții vătămate, martorilor Borzin Elena, Bologa Serafima, Axenti Ion precum și prin materialele cauzei, inclusiv procesul-verbal de cercetare la fața locului din 15.11.2016 în domiciliul părții vătămate (f.d. 10); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 20.11.2016, în cadrul acestei acțiuni procesuale au fost depistate și ridicate de la învinuit bunurile sustrase din gospodăria părții vătămate (f.d. 31); procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 21.11.2016. (f.d. 33); procesul-verbal de examinare a obiectelor din 21.11.2016 (f.d. 36).

Astfel, Colegiul a constatat cu certitudine că inculpatul Țugulschii Vitalii a comis infracțiunea imputată lui și acțiunile acestuia se încadrează în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, după semnele calificative: *furtul, adică sustragerea pe ascuns a*

bunurilor altei persoane, prin pătrundere în domiciliu, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La aprecierea categoriei și măsurii de pedeapsă, în conformitate cu prevederile art. 7, 61, 75, 76 și 77 Cod penal, Colegiul a ținut cont de gradul prejudiciabil și pericolul social al infracțiunii, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului.

S-a reținut că inculpatul a comis o infracțiune din categoria celor mai puțin grave, cu scop de cupiditate, inculpatul anterior a fost judecat, neangajat în câmpul muncii, fără loc permanent de trai, la evidența medicului narcolog și psiholog nu se află. Drept circumstanțe atenuante în temeiul art. 76 Cod penal, instanța a reținut recunoașterea vinei, căința sinceră și repararea prejudiciului material, iar drept circumstanțe agravante în temeiul art. 77 Cod penal s-a reținut săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare. Prin urmare s-a conchis că corectarea și reeducarea lui Țugulschii Vitalii este posibilă doar cu izolarea de societate, prin stabilirea în privința acestuia a pedepsei privative de libertate în limitele prevăzute de sancțiunea art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal.

Totodată, Colegiul a considerat necesar ca în temeiul art. 85 Cod penal, la pedeapsa stabilită inculpatului, să adăuge parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Telenesți din 26.07.2010 și încheierea Judecătorei Orhei din 28.03.2012 cu stabilirea pedepsei definitive sub formă de închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpat, care fără a invoca un temei pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care a-i fi numită o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate, motivând că vina în cele comise a recunoscut total, se căiește sincer, a recuperat paguba părții vătămate care l-a iertat și cu care s-a împăcat.

5.1. Procurorul depune referință pe marginea recursului declarat de către inculpat, în care menționează că instanța de apel, condamându-l pe Țugulschii Vitalii la pedeapsă cu închisoare, și-a argumentat suficient soluția adoptată, ținând cont în deplină măsură de principiile de aplicare a pedepsei precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, în final stabilindu-i inculpatului o pedeapsă echitabilă.

Totodată acuzarea consideră că chiar dacă inculpatul nu a contestat decizia instanței de apel pe marginea tipului penitenciarului de executare a pedepsei, totuși instanța de recurs, în baza art. 432 alin. (4) Cod de procedură penală, și luând în considerație modificarea dispozițiilor art. 34 alin. (2) lit. a), b) și alin. (3) lit. a), b), 72 alin. (4) și 82 alin. (1) Cod penal prin Legea nr. 163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.2017, urmează a decide asupra admisibilității recursului ordinar declarat, și a

stabili pentru executarea pedepsei lui Țugulschii Vitalii, inclusiv din oficiu, tipul semiînchis al penitenciarului.

6. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, însă din alte motive decât cele indicate, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei și tipului penitenciarului, din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs casează parțial sau total hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre dacă nu se agravează situația inculpatului*. Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total sau parțial, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Potrivit alin. (2) art. 424 Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților*.

Declarând recurs, inculpatul nu invocă nici un temei din cele indicate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă din conținutul acestuia Colegiul reține, că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de apel, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor, dar critică decizia contestată în partea ce ține de aplicarea pedepsei pentru comiterea infracțiunii incriminate, considerând-o prea aspră, solicitând aplicarea unei pedepse neprivative de libertate, astfel se deduce că motivele recursului se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care stipulează că, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Colegiul lărgit studiind materialele cauzei constată că în speță este incident și temeiul pentru recurs stipulat la pct. 13) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală potrivit căruia *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului atunci când a intervenit o lege penală mai favorabilă aplicabilă condamnatului*, în acest sens indicând următoarele.

Instanța de recurs reține ca fiind întemeiată soluția instanței de apel în partea încadrării acțiunilor lui Țugulschii Vitalii în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, recurentul criticând decizia de fapt, doar în partea ce ține de aplicarea pedepsei pentru infracțiunea comisă, considerând-o prea aspră, solicitând aplicarea unei pedepse neprivative de libertate.

Astfel, prin sentința instanței de fond, a fost încetat procesul penal intentat în privința inculpatului în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, pe motivul împăcării părților, acesta fiind eliberat de răspundere penală.

Prin decizia instanței de apel, s-a admis apelul procurorului, s-a casat sentința integral și s-a pronunțat o hotărâre nouă potrivit căreia Țugulschii Vitalii a fost

recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa, cu aplicarea prevederilor art. 82 alin. (2) Cod penal, sub formă de închisoare pe termen de 2 (doi) ani cu executarea în penitenciar de tip închis, potrivit art. 72 alin. (4) Cod penal.

În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, s-a adăugat parțial la pedeapsa stabilită partea neexecutată a pedepsei aplicate prin sentința Judecătorei Telenești din 26 iulie 2010 și încheierea Judecătorei Orhei din 28 martie 2012, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 3 (trei) ani 6 (șase) luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Potrivit Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 163 din 20.07.2017, publicată în Monitorul Oficial nr.364-370/616 din 20.10.2017, care au intrat în vigoare la 20.12.2017, printre altele, au fost efectuate modificări la art. 34, 72, 82 Cod penal, fiind revizuit cadrul legal ce ține de instituția recidivei. Astfel, prin Legea menționată au fost abrogate lit. a) de la alin. (2) și (3) al art. 34 Cod penal, iar textul conținut în alin. (4) al art. 72 Cod penal, „*precum și pentru persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă*”, a fost exclus. Totodată, a fost exclus și cuvântul „*recidivă*” cuprins în textul alin. (1) al art. 82 Cod penal.

La moment, dispoziția art. 34 alin. (1) Cod penal prevede: „*se consideră recidivă comiterea cu intenție a uneia sau mai multor infracțiuni de o persoană cu antecedente penale pentru o infracțiune săvârșită cu intenție.*”

Alin. (2) al aceleiași norme penale indică: „*recidiva se consideră periculoasă dacă persoana anterior condamnată pentru o infracțiune intenționată gravă sau deosebit de gravă a săvârșit din nou cu intenție o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă*”, iar alin. (3) - „*recidiva se consideră deosebit de periculoasă dacă persoana anterior condamnată pentru o infracțiune excepțional de gravă a săvârșit din nou o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă.*”

Revenind la situația din speță, Colegiul constată că Țugulschii Vitalii, prin sentința Judecătorei Telenești din 26.07.2010 a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, care potrivit art. 16 Cod penal se clasifică drept o infracțiune mai puțin gravă. La 15.11.2016, Țugulschii Vitalii comite repetat infracțiune prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, care de asemenea face parte din categoria celor mai puțin grave.

În circumstanțele indicate, Colegiul lărgit, ținând cont de art. 34 Cod penal precitat, precum și de art. 10 alin. (1) Cod penal, care prevede că *legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale*, urmează a exclude starea de recidivă constatată în acțiunile inculpatului de către instanța de apel.

La fel, ținând cont de cele expuse supra, cât și de art. 72 alin. (3) Cod penal, care prevede că *în penitenciare de tip semiînchis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție*, Colegiul reține necesitatea de a stabili pentru executarea pedepsei lui Țugulschii Vitalii, penitenciarul de tip semiînchis.

Cu referire la categoria pedepsei stabilită inculpatului, analizând temeiurile invocate în recurs în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, Colegiul consideră că în speță acestea nu și-au găsit confirmarea, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61,75,78 Cod penal.

În conformitate cu prevederile art. 75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

La fel, legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest sens solicitarea recurentului privind stabilirea unei pedepse neprivative de libertate, se respinge, deoarece la caz nu sunt temeiuri de a fi aplicată o astfel de pedeapsă, or, aplicabilitatea prevederilor menționate constituie o prerogativă a instanței de judecată în condițiile în care consideră că nu este rațională corectarea vinovatului cu izolarea acestuia de societate.

Conducându-se de prevederile art. 7, 61, 75, 76-77 Cod penal și ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea inculpatului, care anterior a fost supus răspunderii penale, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră echitabil de a-i stabili inculpatului Țugulschii Vitalii în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 1 (un) an și în baza art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa stabilită se va adăuga parțial partea neexecutată a pedepsei numită prin sentința Judecătorei Telenești din 26.07.2010 și încheierea Judecătorei Orhei din 28.03.2012, și se va stabili lui Țugulschii Vitalii pedeapsa definitivă sub formă de 2 (doi) ani 6 (șase) luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Generalizând cele relatate, instanța de recurs ajunge la concluzia că recursul declarat de inculpat urmează a fi admis, din alte motive, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Țugulschii Vitalii, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2017, în partea stabilirii pedepsei și tipului penitenciarului, rejudecă cauza și pronunță o hotărâre nouă în această parte, după cum urmează:

Lui Țugulschii Vitalii, recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, i se stabilește pedeapsa sub formă de 1 (un) an închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis .

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa stabilită se adaugă parțial partea neexecutată a pedepsei numită prin sentința Judecătorei Telenesti din 26.07.2010 și încheierea Judecătorei Orhei din 28.03.2012, și se stabilește lui Țugulschii Vitalii pedeapsa definitivă sub formă de 2 (doi) ani 6 (șase) luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei pentru Țugulschii Vitalii se calculează din 22 mai 2018, cu deducerea duratei deținerii în stare de arest preventiv și a pedepsei executate de la 20 noiembrie 2016 până la 14 decembrie 2016 și de la 02 martie 2018 până la ziua pronunțării prezentei hotărâri.

În rest, se mențin dispozițiile hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 03 iulie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun